روزنامه صبح ایران
امتیاز

صادرات نفت ایران به بالاترین رکورد ۶ ساله صعود کرد

داده‌های شرکت ورتکسا نشـان داد صادرات نفت ایران در سه ماهه نخسـت سـال ۲۰۲۴، به بالاترین سطح در ۶ سال گذشته صعود کرده است.

روزنامه فایننشـیال تایمز با اسـتناد به گزارش شرکت ورتکسا نوشـت: میانگین صادرات روزانه نفت ایران طی این مدت، ۱.۵۶ میلیون بشـکه بود که تقریبا همه آن به چین ارسال شد و حدود ۳۵ میلیارد دلار درآمد برای ایران به همراه داشت.

فرناندو فریرا، مدیر سرویس ریسک ژئوپلیتیکی در گروه «راپیدان انرژی» به فایننشـیال تایمز گفت: ایرانی‌ها، استاد هنر دور زدن تحریم‌ها هستند.

این خبر در حالی منتشـر شـد که گفته می‌شد آمریکا و اتحادیه اروپـا در واکنـش به پاسـخ ایران بـه حمله تروریسـتی رژیم صهیونیستی به ساختمان کنسولی ایران در دمشق، سرگرم آماده سازی تحریم‌های جدید علیه تهران هستند اما آن طور که جانت یلن، وزیر خزانه داری آمریکا گفته است: صنعت نفت ایران، هدف آسانی برای تحریم‌های جدید نخواهد بود.

تحلیلگران به فایننشـیال تایمز گفتند: دولـت بایدن تمایلی به تشـدید تحریم که باعث افزایش قیمت نفت در سـال انتخابات می‌شـود، ندارد زیرا دولت بایدن پس از برداشـت عظیم از ذخایر نفت اسـتراتژیک که در سـال ۲۰۲۲ برای کنترل قیمت سوخت انجام داد، به سختی قادر خواهد بود این اقدام را تکرار کند.

بررسی وضعیت بحرانی اقتصاد قاره سبز؛

تکانه سه‌گانه در اقتصاد اروپا

اروپا هیچ‌گاه به پویایی شهره نبوده است اما این روزها با هر معیاری که بسنجیم اقتصاد آن در رکود دست‌وپا می‌زند.

تکانه انرژی ناشـی از حمله روسیه به اوکراین در سال ۲۰۲۲ باعث شد اقتصاد اتحادیه اروپا فقط چهار درصد رشد کند، در حالی که رشد اقتصادی آمریکا هشـت درصد بود. همچنین از اواخر سال ۲۰۲۲ نه اتحادیه اروپا و نه بریتانیا هیچ رشدی نداشـته‌اند. ظاهراً این رویداد ناگوار کافی نبود. در بداقبالی دیگر، اروپا با موج واردات ارزان‌قیمت از چین روبه‌رو شـد که به نفع مصرف‌کنندگان اسـت اما به تولیدکنندگان آسیب می‌زند و تنش اجتماعی و صنعتی را افزایـش می‌دهد. در نهایت هم این احتمال وجود دارد که ظرف یک سـال دونالد ترامپ به کاخ سفید بازگردد و تعرفه‌های سـنگینی را علیه صادرات اروپا به اجرا گـذارد. این بداقبالی‌های اروپا در زمان بسیار بدی هم اتفاق می‌افتد. قاره اروپا برای تامین منابع هزینه‌کرد دفاعی و اهداف انرژی سبز خود به رشدی قدرتمند نیاز دارد. رای‌دهندگان روزبه‌روز سرخورده‌تر می‌شوند و امکان دارد از احزاب راست افراطی مانند حـزب آلترناتیو آلمان اسـتقبال کنند. علاوه بر این مشـکلاتی از قبیل کهنسـالی جمعیت، مقررات‌گذاران تندرو و ناکافی بودن یکپارچگی بازار که از مدت‌ها قبل مانعی بر سـر راه رشد بوده‌اند همچنان پابرجا هستند. دولت‌های اروپایی در تلاشی دیوانه‌وار قصد دارند واکنش نشان دهند. آنها باید مراقب باشـند. تکانه‌های پیش‌روی اروپا از خارج نشات می‌گیرند اما اشتباهات سیاست‌گذاران قاره می‌تواند خسارات را چند برابر کند. خبر خوب آن است که دوران سخت و دردناک تکانه انرژی به سر آمده است. بهای گاز با نقطه اوج قبلی فاصله زیادی دارد اما خبر بد آن که تکانه‌های دیگر تازه شروع شده‌اند. چین که با خطر رکود حاصل از تورم منفی روبه‌رو شده است باید تلاش کند مصرف خانوارها بالا برود تا به عنوان یک منبع تقاضا جای سرمایه‌گذاری در املاک را بگیرد. اما رئیس‌جمهور شی جین پینگ با استفاده از یارانه بخش تولید کشور را تقویت می‌کند که از قبل یک‌سوم تولیـد جهانی را به خود اختصاص داده اسـت. او برای تقویت رشـد به مصرف‌کنندگان خارجی چشم دوخته است. چین بر کالاهای سبز به ویژه خودروهای برقی تمرکز دارد. سـهم این کشور از بازار جهانی خودروهای سـبز تا سال ۲۰۳۰ دو برابر می‌شود و به یک‌سـوم بازار می‌رسد. چنین اتفاقی به معنای پایان برتـری قهرمانان ملی اروپا از قبیل فولکس‌واگن و اسـتلانتیس (Stellantis) خواهد بـود. از صنایع تولید توربین‌های بادی گرفته تا تجهیزات راه‌آهن، تولیدکنندگان اروپایی با نگرانی به شرق می‌نگرند. ممکن است پس از ماه نوامبر چشمان تولیدکنندگان به سمت غرب نیز بچرخد. آقای ترامپ تعرفه‌هایی را علیه واردات فولاد و آلومینیوم –از جمله واردات اروپایی– وضع کرد و اتحادیه اروپا در پاسخ تعرفه‌هایی را برای موتورسـیکلت و ویسکی آمریکا در نظر گرفت. دو طرف در دوره ریاست‌جمهوری جو بایدن در سال ۲۰۲۱ به توافقی دشوار دست یافتند. اما ایـن روزها آقای ترامپ از تعرفه ۱۰درصدی برای تمامی واردات صحبت می‌کند و مشـاورانش می‌گویند او از این هم فراتر خواهد رفت. براساس گزارش تجارت فردا، صادرکننـدگان اروپایی که ۵۰۰ میلیارد یورو (۵۴۰ میلیارد دلار) در سـال ۲۰۲۳ در آمریکا فروش داشتند خود را در معرض تهدیـد دور دیگری از جنگ تجاری می‌بینند. آقای ترامپ به شـدت به موضوع تراز تجاری علاقه دارد و این بدان معناسـت که ۲۰ عضو (از ۲۷ عضو) اتحادیه اروپا بـا مازاد تجاری خود اهداف بالقوه‌ای برایش خواهند بود. تیم ترامپ به خاطر عوارض دیجیتال اروپایی مربوط به مالیات مرزی کربن و مالیات بر ارزش افزوده نیز آزرده‌خاطر است.

اروپا چه کاری می‌تواند انجام دهد؟ مسـیر پیش‌رو پر از تله است. یک اشتباه آن است که در این زمان آسیب‌پذیری سیاست اقتصادی انقباضی در پیش گرفته شود. بانک مرکزی اروپا قبلاً چنین خطایی را مرتکب شده بود. این بانک در سال‌های اخیر به درستی با استفاده از نرخ بهره به جنگ با تورم رفت اما رهبران اروپا برخلاف آمریکا بودجه‌هایشـان را متوازن‌تر کردند. این کار اقتصاد را سـرد می‌کنـد و همزمان کالاهای ارزان‌قیمت چینی مستقیماً تورم را پایین می‌آورند. به دنبال آن بانک‌های مرکزی اروپا فرصت می‌یابند تا با هدف حمایت از رشد نرخ‌های بهره را پایین آورند. اگر قرار باشد بانک‌های مرکزی اقتصاد را از رکود خارج کنند و کارگران بیکار بتوانند به سر کار بازگردند بهتر است که آنها با اخلال خارجی روبه‌رو شوند. تله دیگر آن اسـت که به تقلید از حمایت‌گرایی آمریکا و چین یارانه‌های زیادی به صنایع مطلوب تعلق گیرد. جنگ‌های یارانه‌ای نتیجه‌ای ندارند و منابع کمیاب را می‌بلعند. تعهدات اقتصادی اخیر چین نقایص برنامه‌ریزی دولتی را آشـکار کرد. سیاسـت صنعتی آمریکا به آن‌گونه که جو بایدن امیدوار بود رای‌دهنـدگان را راضی نکرد و هزینه تعرفه‌ها از هزینه خلق مشاغل فراتر رفت. در مقابل، تجارت اقتصادها را ثروتمندتر می‌کند حتی اگر شرکای تجاری کشـورهایی حمایت‌گرا باشند. رونق تولید در آمریکا فرصتی را برای قطعه‌سـازان اروپایی پدید می‌آورد. واردات ارزان‌قیمت از چین گذار انرژی سبز را تسهیل می‌کند و به مصرف‌کنندگانی که از بحران انرژی آسیب دیدند آرامش می‌دهد. انتقام‌جویی‌های گزینشی و متناسب علیه حمایت‌گرایی فقط در صورتی توجیه‌پذیر است که جلوی اخلال‌گری آمریکا و چین در جریان‌های تجـاری جهانی را بگیرد. اما این کار برای اقتصاد اروپا هزینه دارد و به اهداف مورد نظر آن آسیب می‌زند.

اروپا در عوض باید سیاسـت اقتصادی خودش را متناسب کند. در حالی که آمریکا پول عمومی را به صنعت می‌دهد اروپا باید برای زیرساختارها، تحصیل و تحقیق و توسعه هزینه کند. اروپا به جای تقلید از مداخله‌گری دولت چین باید به مزایایی توجه کند که بنگاه‌های چینی از دسترسـی به یک بازار داخلی گسـترده می‌گیرند. یکپارچه‌سازی بازار خدمات اروپا در جاهایی که تجارت کالا دشـوار است به رشد بنگاه‌ها کمک خواهد کرد، نوآوری را تشویق می‌کند و می‌تواند جای خالی برخی مشاغل بخش تولید را پر کند. اتحادیه اروپا باید مقررات پراکنده و دسـت‌وپاگیری که جلوی صنایع خدماتی را هم می‌گیرند اصلاح کند. یکسان‌سازی بازارهای مالی از جمله بازار مالی لندن نیز تاثیری مشابه خواهد داشت. دیپلمات‌های اروپایی به جای آنکه همانند مذاکرات اخیر بازیچه دسـت کشاورزان شوند باید از هر فرصتی برای امضای معاهدات تجاری بهره ببرند. اتصال شـبکه‌های برق نیز اقتصاد را در برابر تکانه‌های انرژی تاب‌آور و گذار انرژی را هموارتر می‌کند.

اخبار کوتاه

خرید برق از نیروگاه‌ها به صورت نقدی پرداخت می‌شود

وزیر نیرو گفت: بر اسـاس قانون برنامـه هفتم و به دنبال اصلاح نظام مالی صنعت برق از این پس تمامی شرکت‌های توزیـع نیروی برق، انرژی موردنیـاز خود را از بورس انرژی خریداری خواهند کرد.

به نقل از وزارت نیرو، « علی اکبر محرابیان» در نشسـت مشـترک با مدیران ارشد صنعت برق کشور با تاکید بر لزوم تسـریع در فرایند اصلاح نظام مالی و اقتصادی صنعت برق کشـور گفت: یکی از مشکلات کلیدی صنعت برق کشور در دهه‌های گذشته نبود نظام مالی مبتنی بر نظام بنگاه‌داری در این صنعت بود که منجر به تولید فراوان بدهی می‌شد و این مسئله فرایند توسعه در صنعت برق را نیز با اشکالات فراوانی رو به رو کرده بود.

وی افزود: با توجـه به اختیاراتی که برنامه هفتم توسـعه و دیگـر قوانین بالادسـتی به وزارت نیرو داده اسـت، باید نظام‌های مالی شـرکت‌های فعال در صنعت برق به گونه‌ای اصلاح شـود تا شرکت‌ها بر اساس سازوکار نظام بنگاه‌داری و اصول حاکمیت شرکتی مسیر توسعه خود را طی کنند و از روندهای گذشـته که موجب انباشت بدهی در این شرکت‌ها می‌شد، فاصله بگیرند.

رشد قابل توجه تبادل برق در بورس انرژی

محرابیان با بیان این که مطابق با برنامه هفتم توسـعه باید میزان معاملات خارج از بازار عمده فروشـی صنعت برق به ۶۰ درصد برسـد، گفت: وزارت نیـرو گام اول را در اجرای برنامه هفتم محکم برداشـت و در سـال ۱۴۰۳ این بند را محقق کرد؛ مطابق این اقدام شرکت‌های توزیع و مشترکان بـالای یک مگاوات از این پس باید برق مورد نیاز خود را از طریق بورس انرژی و در یک فضای شـفاف و کاملاً رقابتی خریداری کنند.

وزیر نیرو پرداخت نقدی پول به نیروگاه‌ها در ساز و کار جدید را از محاسن اجرای این طرح عنوان کرد و افزود: در گذشته بـه دلیل اینکه پرداخت هزینه فروش بـرق به نیروگاه‌ها با تأخیر فراوانی انجام می‌شد، عملاً نیروگاه‌ها در فرایند توسعه و مدیریت امور جاری با مشکلات فراوانی رو به رو می‌شدند که در روش جدید این مشکل برطرف خواهد شد.

محرابیان در خصوص دیگر محاسن اجرای این قانون گفت: اصلاح و توسـعه متوازن صنعت برق در نقاط مختلف کشور، جبران بدهی‌های گذشـته، اسـتقرار نظام واقعی شرکتی در صنعت برق و در عین حال تأمین عادلانه منافع خریداران و فروشـندگان برق کشور از دیگر محاسنی است که با اجرای این قانون محقق خواهد شد.

وزیر نیرو با اشاره به رویه‌های گذشته که در آن شرکت‌های توزیع بـرق در حد اداره امور جاری تنـزل پیدا کرده بودند، اظهار داشت: شـرکت‌های توزیع برق سراسر کشور باید به معنای واقعی کلمه به صورت شـرکتی اداره شـوند و درآمد و هزینه‌های خود را در یک رقابت سـالم و شـفاف تأمین و پرداخت کنند.

وزیر نیرو در همین رابطه خاطرنشـان کرد: در سـال‌های گذشته نبود استقلال کافی در شرکت‌های توزیع برق به ویژه در حوزه مالی، مشکلات فراوانی را به این شرکت‌ها تحمیل کرد که نتیجه آن اخلال در روند توسـعه صنعت برق کشور و افزایش میزان بدهی شـرکت‌ها با وجود فروش خدمات و انرژی فراوان بود.

تعریف پروژه‌های کوتاه‌مدت با اثرگذاری بالا از اولویت‌های آبفا خوزستان است

توزیع آب شـرب باکیفیت در شـهرها و روستاها و اجرای طرح‌های مهم آبرسانی و فاضلاب از مهمترین اولویت‌های آبفای خوزسـتان است. مدیرعامل شـرکت آب و فاضلاب خوزستان امروز یکم اردیبهشت ماه در جمع حبرنگاران اظهار کرد: سیاسـتی که شرکت آبفا در سـال ۱۴۰۳ بر مبنای آن حرکت خواهد کرد، از یک‌سو برنامه توزیع آب شرب باکیفیت در شـهرها و روستاها و از سوی دیگر اجرای طرح‌های مهم آبرسـانی و فاضلاب اسـت که در اولویت برنامه‌های کاری آب و فاضلاب اسـتان قرار دارد. صابر علیدادی با اشـاره به اینکه اولویت آبفا خوزستان در سال ۱۴۰۳ تعریف پروژه‌های کوتاه‌مدت با اثرگذاری بالا اسـت، عنوان کرد: در نخستین گام بـرای هر چه سـریع‌تر به ثمر نشسـتن این طرح‌ها، با انتخاب سه معیار مهم اثربخشی، زمان بهره‌برداری و بودجه مورد نیـاز، باید طرح‌های اولویت‌دار را تعیین و انتخاب کرد.

وی بیـان کرد: در فراینـد اولویت‌بندی، اثـر بخش بودن طرح‌ها در سـه بعـد اقتصادی، اجتماعی و محیط زیسـتی بایـد مد نظر قرار گیرد . علیدادی با تاکید بر اینکه همیشـه در انجام کارها یکسـری مشـکلات و چالش‌ها وجود دارد، عنوان کرد: باید از فرصت‌ها اسـتفاده کرد تا به سمت بهبود شرایط در هر زمینه‌ای حرکت کنیم. مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب خوزستان مجموعه آبفا را به لحاظ نیروی انسانی و کارشناسی یکی از برجسته‌ترین مجموعه‌های کشور عنوان کرد و افزود: همکاران ما به بهترین وجه شـرایط و منابع را مدیریت کرده و مشـکلات را به فرصت تبدیل می‌کنند. وی از تمامی معاونین، مجریان طرح و مدیران ادارات خواسـت با روحیه کار گروهی در سـال جاری در حل چالش‌ها با هم همکاری کنند.

برنامه‌ریزی برای جبران منابع مالی در کوتاه مدت

علیدادی با اشـاره به اینکه در مجموعه شرکت آبفا باید به رفاهیات پرسنل توجه ویژه داشـت، گفت: در ۳ ماه گذشته با انجام اقدامـات کوتاه مدت موفق شـدیم حقوق آبداران را بروز کنیم. مدیرعامل شـرکت آبفا خوزسـتان با اشاره به برنامه‌ریزی برای جبران منابع مالی در کوتاه مدت، بر اجرای برنامه‌های کوتاه‌مدت ضربتی در شهرسـتان‌ها برای عبور از فصل تابستان گفت: باید پروژه‌های کوتاه مدت با اثرگذاری بالا تعریف کنیم تا بتوانیم بهره‌برداری مسـتمر، تاثیرگذار و پایدار داشته باشـیم. وی با اشاره به رعایت خطوط قرمز در توزیع آب شـرب پایدار به مردم استان خاطرنشان کرد: باید در فرصت کوتاه نقاط چالش برانگیز و نقاطی که در سال‌های گذشـته با مشکل مواجه بودند مشخص شـوند تا بتوانیم با کمترین مشـکل از فصل تابسـتان عبور کنیم و آب شرب پایدار و باکیفیت راتامین کنیم.

گزارش

«امتیاز» در مورد عملکرد و معاملات صندوق‌های سرمایه‌گذاری گزارش می‌دهد؛

روش آسان جمع آوری نقدینگی سرگردان

■ نوروزی

صندوق‌ها، به عنوان پرکاربردترین روش سرمایه‌گذاری در بازار بورس شـناخته می‌شـوند. مهم‌ترین دلیل این امر، تنوع بـالا در ترکیب دارایی و اسـتراتژی متفاوت صندوق‌ها اسـت که امکان سـرمایه‌گذاری برای انواع تیپ شخصیتی را فراهم می‌کند.

همه افراد اعم از خطرپذیر یا خطرگریز، با سرمایه اولیه زیاد یا کم، افراد متمایل به دریافت سـود ثابت و حتی معامله‌گران حرفه‌ای بـازار، می‌توانند صندوق مطابق با اولویت‌های خود را پیدا کنند.

صندوق سـرمایه گذاری مبالغ خرد را از سرمایه‌گذاران مختلف جمع آوری کرده و این سـرمایه جمع شـده را به صورت تخصصی در حوزه‌های مختلف تحت نظارت سـازمان بورس و اوراق بهادار سرمایه گذاری می‌کند. صندوق های سرمایه گذاری توسط تیمی از تحلیل‌گران و معامله‌گران حرفه‌ای مدیریت شده تا ریسک و بازده به نحو مطلوبی کنترل شود.

معمولا افرادی که با صندوق سـرمایه گذاری آشـنا نیستند، سـرمایه گذاری در بورس را ماه‌ها صرف زمان برای آموزش بورس و ساعت‌ها خیره شدن به مانیتور و تحلیل و بررسی سهام شرکت‌های مختلف و در نهایت تصمیم‌گیری در خصوص خرید یا فروش آن‌ها می‌دانند.

اما به کارگیری روش‌هـای مختلف تحلیل بازار مانند تحلیل بنیادی و تحلیل تکنیکال، تنها راه سرمایه گذاری در بورس نیست. صندوق سرمایه گذاری، از روش‌هایی است که امکان سرمایه گذاری در بورس را بدون صرف زمان و دانش فراهم می‌کند.

نقش موثر صندوق‌های سرمایه‌گذاری بورسی در هدایت نقدینگی

یک کارشناس بازار سـرمایه معتقد است صندوق‌های سـرمایه‌گذاری بورسـی نقش موثـری در جمع‌آوری نقدینگی سرگردان و جلوگیری از سرایت آن به بازارهای مسکن و ارز دارند و به همین دلیل، تصمیماتی که سبب خـروج پـول از صندوق‌ها می‌شـود در نهایت به ضرر اقتصاد ایران خواهد بود.

علی جبل عاملی، کارشـناس بازار سرمایه، به تاثیر بند مهم مالیاتی قانون بودجه ۱۴۰۳ بر عملکرد و معاملات صندوق‌های سرمایه‌گذاری اشـاره کرد و گفت: اکنون نـه تنها صندوق‌های سـرمایه‌گذاری به عنوان یکی از ابزارهای اصلی بازار سـرمایه تلقی می‌شـوند بلکه این صندوق‌ها به یکی از اجزای مهم اقتصاد کشـور تبدیل شده‌اند.

وی ادامـه داد: با توجه به آغـاز فعالیت صندوق‌های سـرمایه‌گذاری در سـال ۸۷، حجـم چشـمگیری از نقدینگی‌ها جذب این صندوق‌ها شدند و توانستند علاوه بر پوشـش انواع مختلف ریسـک‌پذیری افراد، به رکن اصلی تأمین مالی شرکت‌ها و حتی دولت تبدیل شوند.

جبل عاملـی با بیان اینکه هر سـال و به‌خصوص در پایان سـال مبالغ زیـادی اوراق دولتی به منظور تأمین هزینه‌های جاری دولت و حقوق پرسنل منتشر می‌شود، گفت: با توجه به حد نصاب تعیین‌شده برای صندوق‌ها، این اوراق توسـط صندوق‌های سرمایه‌گذاری به منظور تأمین مالی بخش‌های مختلف دولت خریداری می‌شود.

این کارشـناس بازار سـرمایه می‌گوید کـه کارکرد صندوق‌های سـرمایه‌گذاری بخصوص صندوق‌های با درآمد ثابت به ۲ بخش اصلی سرمایه‌گذاری غیرمستقیم در بورس و کمک به تأمین مالی تقسیم می‌شود.

وی بـا اعلام اینکـه اکنون بیـش از ۹ میلیون نفر از دارنـدگان واحدهای سـرمایه‌گذاری بـا رقمی حدود یک‌هـزار همـت در ایـن صندوق‌ها سـرمایه‌گذاری کرده اند، افزود: این مبلغ می‌توانسـت بجای جذب در شـفاف‌ترین بخش اقتصاد یعنی بازار سرمایه به سمت بازارهـای غیر مولد و غیررسـمی مانند رمز ارزها، طلا و ارز سـرازیر شـود و بجای به‌کارگیری آنها در تأمین مالی شرکت‌ها در هنگام انتشار اوراق یا سپرده‌گذاری در بانک‌ها با ورود به بازارهای مخاطره‌آمیز در این شرایط تحریمی که دسترسـی به منابع سرمایه‌گذاری خارجی وجود ندارد، آسیب جدی به اقتصاد کشور وارد کند.

جبل عاملی اظهار داشـت: صندوق‌های سرمایه‌گذاری توانسـته‌اند کمک شایانی را در مسیر شفافیت به بخش مولد اقتصاد داشته باشند و تا حد زیادی باعث جلوگیری از بروز ناهنجاری‌ها در فضای اقتصاد کشور شوند.

این کارشـناس بازار سرمایه با اشاره به گذشت بیش از ۱۵ سال از زمان تصویب قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی و آغاز به کار صندوق‌های سـرمایه‌گذاری در بازار سـرمایه گفت: متأسفانه خبرهایی مبنی بر اجرای قانون مالیاتی جدید شـنیده می‌شـود که این ابزار حیاتی بازار سرمایه را مورد هدف قرار می‌دهد.

وی اظهـار داشـت: صندوق‌های سـرمایه‌گذاری به عنوان ابزاری تلقی می‌شـوند که امکان سرمایه‌گذاری غیرمسـتقیم را برای جمع زیادی از مردم فراهم کرده و توانسته در طی این سال‌ها منابع مناسبی را جذب کند.

جبل عاملی با بیان اینکه بر اساس محاسبات انجام‌شده صندوق‌های سـرمایه‌گذاری با حجم بیـش از ۸ هزار میلیـارد تومان با موارد مالیاتی مواجه می‌شـوند، گفت: این موضوع شـفاف اسـت که اکثر صندوق‌های بزرگ بیش از این حجم دارایی در آنها سرمایه‌گذاری شده که می‌تواند در صورت اجرای این بند با خروج سرمایه شدید و مشکلات عدیده‌ای مواجه شوند.

این کارشـناس بازار سرمایه اعلام کرد: سرمایه‌گذاران بخصوص سـرمایه‌گذاران حقیقی، بـه منظور محفوظ ماندن از مالیات اقدام به خروج سرمایه خود از صندوق‌ها و هدایت آن به سوی مقصدی نامطمئن می‌کنند.

وی خاطرنشان کرد: در صورت رخ دادن چنین اتفاقی، اصل مهم سرمایه‌گذاری غیرمستقیم خدشه‌دار می‌شود و می‌تواند از ۲ طریق بازار سرمایه را با تهدید جدی مواجه کند و ایجاد کننده فضای ملتهب در اقتصاد کشور باشد.

جبـل عاملی تاکید کرد: در ابتدا عـلاوه بر اینکه این سـرمایه‌ها وارد بازارهای رقیب می‌شوند، ممکن است به‌صورت هیجانی و با هدف سـرمایه‌گذاری مستقیم در سهام وارد بازار ثانویه شـوند، در سال ۱۳۹۹ نیز چنین اتفاقـی رخ داد و حجم بالایـی از نقدینگی بجای ورود از سوی سرمایه‌گذاران غیرحرفه‌ای به صندوق‌ها، صرف خرید سهم‌های مختلف و حتی زیان‌ده شد.

به گفته این کارشناس بازار سرمایه، در صورت اجرایی شـدن این بند شـاهد کاهش توان صندوق‌ها در مقوله خرید اوراق تأمین مالی بخش خصوصی و دولت خواهیم بود.

وی خاطرنشـان کـرد: همچنین این بنـد تعدادی از شرکت‌های سرمایه‌گذاری و هلدینگ‌هایی که در بورس پذیرفته شـده‌اند را متأثر می‌سازد و به مراتب این اتفاق باعث کاهش سودآوری، عدم اقبال سرمایه‌گذاران برای سـرمایه‌گذاری و در نتیجه خروج سـرمایه و صف‌های فروش خواهد شد.

جبل عاملی خاطرنشان کرد: با اجرای این بند علاوه بر بازار اولیه، بخش عمده‌ای از بازار ثانویه ضربه غیر قابل جبران و بزرگی را متحمل می‌شـوند و به مراتب شاهد کمرنگ شـدن مشـوق‌های مالیاتی خواهیم بود که به عنوان مزیت اصلی بازار سرمایه تلقی می‌شود.

این کارشـناس بازار سـرمایه معتقد است که با وجود چنیـن فضای نامطمئنـی نمی‌توان انتظار داشـت که شـرکت‌ها تمایل چندانی را برای عرضـه در بورس یا فعالیت در این بازار داشته باشند.

وی اظهار داشـت: بنابرایـن در نهایت اجرای این بند می‌تواند زیان‌های مستقیم و غیرمستقیمی را در شرایط حسـاس اقتصاد کشور متوجه سرمایه افراد، تأمین مالی شرکت‌ها، سودآوری شرکت‌ها، صندوق‌های بازنشستگی و نیز حتی خود دولت کند.

جبل عاملـی در پایان تاکید کرد: ایـن اتفاق به طور حتم صندوق‌های سـرمایه‌گذاری را به ورطه نابودی و ورشکستگی می‌کشاند و بذر ناامیدی را در میان فعالان بازار، نهادهای مالی و در میان شـرکت‌های کوچک و بزرگی که نیاز به نقدینگی خود را از بازار سرمایه تأمین می‌کنند، ایجاد می‌کند.

صندوق سرمایه گذاری چیست؟

برای سرمایه‌گذاری در بازار بورس، دو روش مستقیم و غیر مسـتقیم وجود دارد. در روش مستقیم، سرمایه‌گذار شخصا وارد معامله می‌شـود اما در روش غیر مستقیم، یک واسطه بین «سرمایه‌گذار» و «بازار سرمایه» وجود دارد کـه در قبال دریافت کارمزد، مسـئولیت مدیریت دارایی را بر عهده می‌گیرد.

واسطه‌ها در حقیقت مجموعه‌ای متشکل از مشاوران، معامله‌گران خبره و کارشناسـان بورسی هستند که در قالب «شرکت سبدگردان» یا «صندوق سرمایه‌گذاری» به فعالیت می‌پردازند.

شرکت سبدگردان

سـبدگردانی اختصاصـی، معمـولا مخصـوص سـرمایه‌گذارانی با دارایی هنگفت است. در این روش، شرکت سبدگردان وظیفه تشکیل سبد دارایی مطابق با اولویت‌ها و تیپ شخصیتی فرد و مدیریت آن را بر عهده دارد و سرمایه‌گذار از سود بازار منتفع می‌شود.

صندوق نوعی نهاد مالی اسـت که بـا تجمیع دارایی افراد، به سرمایه‌گذاری در زمینه‌های مختلف می‌پردازد و در نهایت هر فرد به نسـبت مقدار سـرمایه‌گذاری، از سـود بهره‌مند می‌شـود. مزایا و معایب صندوق های سرمایه گذاری، وابسـته به انتخاب افرد است. بنابراین در قـدم اول باید با انواع صندوق و نحـوه فعالیت هر کدام آشنا شویم.

امنیت صندوق های سرمایه گذاری

برای بررسـی امنیت صندوق‌های سرمایه‌گذاری، ابتدا باید تفاوت «صندوق» و «صندوق سـرمایه گذاری» را درک کنیـم. صندوق‌ها انواع مختلفی دارند که توسـط اشـخاص، نهادها، سـازمان‌ها و... بـا هدفی خاص تاسیس می‌شوند و در سطح داخلی یا جهانی به فعالیت می‌پردازند. صندوق بازنشسـتگی، صنـدوق فرهنگیان و صنـدوق بین‌المللی پول، نمونـه‌ای از این صندوق‌ها هستند.

اما واژه «سـرمایه‌گذاری» در نام صندوق، نوع فعالیت آن را مشـخص می‌کنـد و هـدف ما بررسـی امنیت «صندوق های سرمایه گذاری» اسـت. البته در بیشتر مقالات، گفتگوها، متون و... واژه «صندوق» به تنهایی به کار می‌رود اما در سـایت رسـمی صندوق‌ها، عبارت «صندوق‌های سرمایه‌گذاری ...» به صورت کامل درج می‌شود.

صندوق‌هـای سـرمایه‌گذای توسـط شـرکت‌های کارگزاری یا نهادهای مالی مورد تایید سـازمان بورس تاسـیس می‌شوند. برای تاسـیس هر صندوق، دریافت مجوز از سـازمان بورس الزامی اسـت. تمام صندوق‌ها تحت نظارت مستقیم این سازمان به فعالیت می‌پردازند.

تمام صندوق‌های سـرمایه‌گذاری دارای یک سـایت رسمی هسـتند که نام کامل، نوع، نحوه خرید و فروش واحدها، ارکان، موسـس، مجوزها، امیدنامه، اساسنامه، بـازده در دوره‌های قبلی، نحوه پرداخت سـود و مابقی جزئیات صندوق در آن درج می‌شود.

بنابرایـن امنیت صندوق های سـرمایه گـذاری، از طرف سـازمان بورس و به واسـطه صدور مجوز برای صندوق، موسـس صندوق و تایید آن‌ها در سایت‌های رسمی سازمان، تضمین می‌شود. برای بررسی اطلاعات کارگزاران و مابقی موسـس‌ها، سایت رسمی بورس به آدرس seo.ir و بـرای بررسـی اطلاعات صندوق‌ها، سـامانه فیپیران (مرکز پـردازش اطلاعات مالی ایران) به آدرس fipiran.com معتبرترین مراجع هسـتند. شفافیت، به‌روزرسـانی مرتب و دسترسی آسان به همه اطلاعات در این سـایت‌ها، یکـی از بزرگترین مزایای صندوق های سرمایه گذاری است.

صندوق های سرمایه گذاری چطور کار می کنند؟

در تصویر زیر خلاصه‌ای از بخش‌های قبلی، شـامل: جایگاه صندوق‌های سـرمایه‌گذاری، کارگزاران بورس، نهادهای مالی، سـامانه‌های معاملاتـی و نحوه نظارت سازمان بورس بر عملکرد بخش‌ها و اجزای مختلف بازار سرمایه را مشاهده می‌کنیم اما مسیر بین سرمایه‌گذاران، صندوق‌های سـرمایه‌گذاری و بازار سـرمایه همچنان مبهم اسـت. در ادامه وارد این مسـیر می‌شـویم و به مهم‌تریـن سـوالات کاربـران یعنـی: «صندوق‌های سـرمایه گذاری چطور کار می کنند؟»، «انواع صندوق سرمایه‌گذاری چیست؟»، «سـود و ریسک صندوق ها چگونه است؟» و «مزایا و معایب صندوق های سرمایه گذاری چیست؟» پاسخ می‌دهیم.

متولیـان صندوق‌هـای سـرمایه‌گذاری، از طریـق جمع‌آوری سـرمایه‌های خرد و کلان افراد، منابع مالی صندوق را تامین می‌کنند. این منابع صرف خرید سـهام کم‌ریسـک، پرریسـک، دارایی‌های طلا محور، سپرده بانکی، اوراق مشـارکت و... می‌شـود، که اصطلاحا به آن سـبد دارایی یا پرتفوی صنـدوق می‌گوییم. البته نسبت دارایی‌ها در انواع صندوق متفاوت است، در همه صندوق‌ها تمـام دارایی‌ها وجود نـدارد و نوع و مقدار دارایی بر اساس قانون خاصی تعیین می‌شود.

غالب منابع صندوق، صرف خرید سـهام پرریسـک و پر سود، کم‌ریسک با سـود پایین‌تر و... شده است. و همانطور که در بخش دوم تصویر مشاهده می‌کنید، کل ایـن دارایی به واحدهایی با ارزش و وزن برابر تقسـیم می‌شـود. یعنی در تمام واحدها سـهام، پرریسک، کم ریسـک و... به یک اندازه وجـود دارد و ارزش ریالی واحدها نیز برابر اسـت. به عنوان مثـال در تصویر زیر ارزش کل دارایـی ۱۰۰ میلیارد تومان و ارزش هر واحد ۱۰۰۰ تومان است.

تقسیم کل دارایی به واحد های با ارزش برابر

پس اگر مبلغ سـرمایه‌گذاری یک فـرد در این زمان ۵۰ هزار تومان باشـد، ۵۰ واحد از صندوق متعلق به او اسـت و فرد دیگری با سرمایه‌گذاری به مبلغ ۵۰۰ هزار تومان، ۵۰۰ واحد صندوق را خریداری کرده است. این مدل تقسیم دارایی جزو مهم‌ترین قوانین و از بزرگترین مزایای صندوق‌های سرمایه‌گذاری محسوب می‌شود.

سرمایه گذاری در صندوق ها چه مزایایی دارد؟

از جمله مزیت‌های سرمایه گذاری در صندوق سرمایه گذاری می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

مدیریت حرفه‌ای دارایی‌ها:به لطف حضور تحلیل‌گران و معامله‌گـران حرفه‌ای بازار سـرمایه در تیم مدیریت سرمایه گذاری هر یک از صندوق‌های سرمایه گذاری، ریسـک و بازده به نحو مطلوبی کنترل شده و مدیریت دارایی به گونه‌ای حرفه‌ای انجام می‌شود.

نقد شـوندگی مناسب:بر خلاف سـهام و سایر اوراق بهادار که ممکن اسـت در بازه‌ای از زمان، برای فروش آن‌ها صف‌های سنگینی ایجاد شود و سهامداران نتوانند سـرمایه خود را نقد کنند، صندوق های سرمایه گذاری نقدشوندگی بالایی دارند. سرمایه گذاران هر صندوق به راحتی می‌توانند سرمایه خود را از صندوق خارج کرده و به وجه نقد تبدیل کنند.

صرفه جویـی در مقیاس:کلیه هزینه‌هـای مربوط به گـردآوری و تحلیـل اطلاعات مورد نیـاز و همچنین دریافت سود سهام و اوراق کوپنی تحت مالکیت صندوق بین همه سـرمایه گذاران صندوق تقسـیم می‌شود. بر همین اساس، سـرانه هزینه مربوط به هر سرمایه گذار کاهش پیدا می‌کند.

متنوع سـازی:صندوق ها همواره تعداد زیادی از انواع مختلف اوراق بهادار را تحت مالکیت خود دارند و سـبد دارایی‌های آن‌ها بسـیار متنوع است. این موضوع باعث می‌شود که ریسـک سـرمایه گذاری به نحو مطلوبی مدیریت شود.

سهولت سرمایه گذاری:سـرمایه‌گذاری در صندوق ها نیاز به صرف زمان و دانش تخصصی بازار سرمایه ندارد و همـه افراد جامعه می‌توانند بـه راحتی در صندوق ها سرمایه گذاری کنند.

سـرمایه گذاری با پول کم:سرمایه گذاری در صندوق ها را می‌توان